

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntahistorian laitos	
Tekijä-Författare-Author Roppola, Juha			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Labour, international computers ja idänkauppa : taistelu kylmän sodan tietokoneista 1968–1971			
Oppiaine-Läroämne-Subject Poliittinen historia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2008-05-12	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 104 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Vuonna 1968 Neuvostoliitto halusi mukaan nopean tietokoneistumisen aikakauteen ja ostaa brittiyritys International Computersin (ICL) uusia tehokkaita digitaalisia tietokoneita. ICL:n lupaavan liiketoiminnan päänavaus törmäsi kuitenkin amerikkalaisten vastustukseen. Koska kyse oli kolmannen sukupolven tietokoneista eli kauppasaarron alaisesta strategisesta kaupasta, se vaati USA:n hyväksynnän. Britannian pääministeri Harold Wilson, joka oli ymmärtänyt tietokoneiden merkityksen kasvun, henkilökohtaisesti antoi kaiken tukensa tietokoneiden idänkaupalle. Lopulta amerikkalaiset taipuivat kompromissiin. Tässä tutkielmassa väitetään, että ICL oli erityisen tärkeä Harold Wilsonin Labour-hallitukselle, mikä korosti myös tietokoneiden idänkaupan merkitystä. Ilman hallituksen tukea ICL ei olisi menestynyt Neuvostoliiton markkinoilla länsiyrityksistä parhaiten. Tutkimuksessa on uutta arkistolähteisiin perustuvaa tietoa tapauksesta ja monitasoinen lähestymistapa, jota aikaisemmassa tutkimuksessa ei ole käytetty.</p> <p>Tässä tutkitaan tarkemmin neljän tietokoneen viennin vaiheita, jotka hiersivät eniten USA:n ja Britannian välejä. Amerikkalaiset asettuivat vastustamaan tiukasti tietokoneiden vientiä Neuvostoliittoon strategisien perusteiden ja asiassa jouduttiin vetoamaan suoraan presidentti Richard Nixonin. Yhdysvallat piti läheistä liittolaistaan tiukemmin kiinni lännen Neuvostoliittoa kohtaan asettamasta kauppasaartopolitiikasta, jota valvoi yhteistyöjärjestö Cocom, kun Britannia puolestaan painotti idänkaupassa enemmän taloudellisia intressejään. Brittien pahimmaksi kilpailijaksi idänmarkkinoilla nousikin Ranska, joka suhtautui teknologian vientikieltoihin välinpitämättömästi.</p> <p>Britannian taloudellinen teollinen kehitys olivat jääneet jälkeen sen tärkeimmistä kilpakumppaneista, mikä alkoi herättää kasvavaa huolta 60-luvulla. Vuonna 1964 valtaan noussut Britannian työväenpuolue Labour syytti konservatiiveja kestävämmästä "stop-go" -taloudenpidosta ja tarjosi tilalle teknologista vallankumousta. Vienninedistämällä pyrittiin korjaamaan suurta vaihtotaseen vajetta, joka nähtiin keskeisenä taloudellisena ongelmana. Labourin uudessa teknologiapolitiikassa näkyvimpään rooliin nousi tietokoneiteollisuus. ICL muodostettiin juuri vuonna 1968 Labour-hallitukselle tärkeässä fuusiossa, jota se tuki avokätisesti, kilpailemaan amerikkalaisen markkinajohtaja IBM:n kanssa. IBM ei vielä vaikuttanut Neuvostoliiton markkinoilla, mikä teki niistä ICL:lle vieläkin houkuttelevammat.</p> <p>Merkittävästä tietokoneiteollisuuden 1960-luvun kilpailusta, josta IBM selvisi voittajana, ei ole kunnon tutkimusta. Tämä tutkielma valottaa asetelmaa idänkaupan kautta. Idänkauppaan ladattiin odotuksia myös Amerikassa ja monet yritykset tutkivat mahdollisuuksia idän markkinoilla. Juuri suuret odotukset alleviivasivat idänkaupan merkitystä. Vaikka taloudellisen kylmän sodan ja kauppasaartotutkimuksen piirissä viitataan usein "taloudellisiin intresseihin" tai kansalliseen politiikkaan, tämä tutkielma nostaa ne uudella tapaa keskeisiksi lähtökohdiksi. Tämä on tutkimus pikemminkin vienninedistämisestä ja teknologian poliittisuudesta kuin vientikielloista.</p>			
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>idänkauppa tietotekniikka teknologiateollisuus kylmä sota Tony Benn Cocom Harold Wilson ICL</p>			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			